

בספטמבר 2022 ימלאו 50 שנה למכון משואה.

לקראת שנת היובל נחשוף מידי שבוע, במשך 50 שבועות, פריט נבחר מתוך אוספי ארכיון משואה.

פריט מספר 37 – אוסף עדויות ד"ר מאיר (מארק) דבורז'צקי

בארכיון משואה אוסף עדויות אישיות מרתק של ניצולי שואה סביב משפט אייכמן שנאספו על ידי תלמידיו של ד"ר דבורז'צקי באוניברסיטת בר אילן.

ד"ר מאיר (מארק) דבורז'צקי (1908 – 1975) נולד בעיר וילנה (אז רוסיה) והיה פעיל מנעוריו בתנועה הציונית. בשנת 1935 קיבל תואר דוקטור לרפואה מאוניברסיטת ווילנה.

כשפרצה מלחמת העולם השנייה שירת בצבא הפולני ונפל בשבי ממנו נמלט וחזר לוויילנה.

החל מהקמת הגיטו בוויילנה בשנת 1941 עבד דבורז'צקי כרופא ואף היה חבר בתנועת המרי. בספטמבר 1943 נשלח למחנות עבודה בכפייה באסטוניה, גם שם עבד כרופא, תוך שהוא מנסה להציל יהודים חולים מפני הוצאתם להורג. לבסוף נשלח למחנה עבודה בכפייה בגרמניה ממנו נמלט מספר ימים לפני כניסת צבאות בעלות הברית.

לאחר המלחמה הגיע ד"ר דבורז'צקי לפריז, שם היה עורך העיתון היהודי "אונזער ווארט" ('מילתנו'). ב-1949, לאחר קום המדינה עלה לישראל ועבד כרופא, תוך שהוא עומד בראשי ארגונים יהודים בארץ ובעולם בניהם הארגון העולמי של יוצאי ווילנה וארגון הפרטיזנים, לוחמי המחתרות ומורדי הגטאות.

דבורז'צקי ראה לעצמו חובה להנציח את מאמצייהם של הרופאים היהודים בתקופת השואה ובשנת 1959 הקים את הקתדרה הראשונה בעולם לחקר השואה באוניברסיטת בר אילן. תחום מחקרו היה ייחודי ועסק חקר הרפואה בשואה, מן ההיבט ההיסטורי, האתי והרפואי.

במסגרת לימודי השואה שהעביר באוניברסיטת בר אילן ביצעו סטודנטים שלו מאות ראיונות עם ניצולי שואה. אוסף עדויות זה הועבר לידי ארכיון משואה על ידי המכון לחקר השואה על שם ארנולד וליאונה פינקל בראשות פרופסור מכמן באוניברסיטת בר אילן בשל סגירת ספריית המכון על אוספיה.

פריטים מקושרים:

פריט מספר 32710 - חמישה רופאים בבגדי אסירים, שלושה שבועות לאחר השחרור, במחנה Saulgau, השייך לדכאו, 22.04.1945. ד"ר דבורז'צקי יושב ראשון מצד ימין.

ד"ר דבורז'צקי מעיד במשפט אייכמן (מקור – ויקיפדיה)

